«آسمان آبی، طبیعت پاک»

آموختنی‌ها

۱. تهیه‌ی گزارش از فعالیت‌های خود
۲. نوشتن هم‌خانواده‌ی کلمات
۳. تشخیص تفاوت زبان گفتاری و نوشتاری

جعبه‌ی کلمات

کلمات هم‌معنی

آلودگی: کثیفی
روان: رونده، جاری
گویا: رسا، روشن، آشکار
آشغال: زباله
طبیعت: بخشی از هستی
لذّت: حالت خوشایند و خوب
جوی: گذرگاه باریک آب
طراوت: شادابی، تازگی
محیط: اطراف
نگریست: نگاه کرد
غرق شدن: رفتن زیر آب
نشاط: شادابی
چشمه: جایی که آب از زیر زمین بیرون می‌آید
گردش علمی: گردش دسته جمعی دانش‌آموزان
نظافت: تمیز بودن
دلپذیر: پسندیده و خوشایند
گزارش: بیان مطلب به صورت نوشتن یا دادن

عادت: کاری که بر اثر تکرار جزو رفتار طبیعی انسان شود.

دامنه‌ی کوه: بخش شیب‌دار پایین کوه

کلمات مخالف

گذشته ≠ آینده
پاکیزه ≠ کثیف
سالم ≠ ناسالم
کوتاه ≠ بلند
گروهی ≠ فردی
وحشی ≠ اهلی
آلودگی ≠ تمیزی
شاد ≠ ناراحت

کلمات هم خانواده

آموزگار، آموزش، آموزنده
تقسیم، قسمت، مقسوم، قِسم ق س م
طبیعت، طبیعی، طبع ط ب ع
سعید، مسعود، سعادت س ع د
محیط، احاطه، محاط ح و ط
دلپذیر، دلنشین، دلخواه د ل
سالم، سلامت، سلام س ل م
تشکر، شاکر، شکر ش ک ر

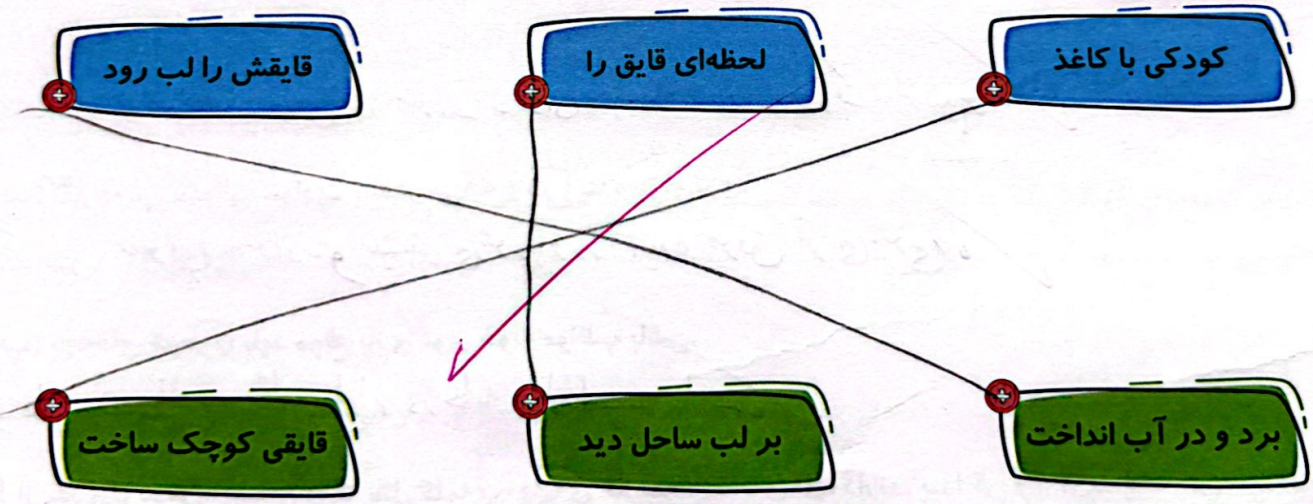
املادان

از روی درس بخوان و کلماتی از درس را که به یاد داری بنویس. اگر سعی کنی جملاتی از درس را در حافظه نگهداری و بنویسی بهتر است. سپس در متن زیر نیز کلماتی که در متن درس هم آمده رنگ کن.

سعید و مسعود دو برادر هستند که به گردش علمی و تفریحی بسیار علاقه دارند. آن‌ها برای چیدن گیاهان دارویی مانند پونه و آویشن به کوه‌ها می‌روند و در کنار چشمه‌های زلال و آبشارهای زیبا به مشاهده می‌پردازند. سعید همیشه از دیدن آشغال‌ها و زباله‌هایی که مردم در طبیعت رها کرده‌اند خشمگین می‌شود. یک روز فکری به ذهن مسعود رسید که برای سعید بسیار خوشایند بود. او پیشنهاد داد که هر وقت به طبیعت می‌روند با خود دستکش و نایلون زباله ببرند و برای پاکیزه کردن طبیعت و مناظر زیبای کشور تلاش کنند. از آن روز رفتن به دامنه‌ی کوه‌ها و دشت‌های سرسبز و زیبا لذت‌بخش‌تر شده است.

تمرین

۱ هر شعر را به ادامه‌اش وصل کن.

۲ درستی ✓ و نادرستی ✗ جملات زیر را مشخص کرده و در صورت نادرستی، درست آن‌ها را بنویس.

الف: انسان‌ها به زیبایی شهر خود اهمیّت نمی‌دهند. ✗ اهمیّت می‌دهند

ب: هر شب ساعت ۹ آشغال‌ها را درسطل زباله‌ی شهرداری قرار می‌دهیم. ✓

پ: داشتن هوای پاک و محیط زیست زیبا و سرسبز، به سلامتی انسان‌ها کمک می‌کند. ✓

Scanned with CamScanner

۳ کلماتی از درس آمده است، آن‌ها را پیدا کن و رنگ بزن و در جاهای خالی بنویس.

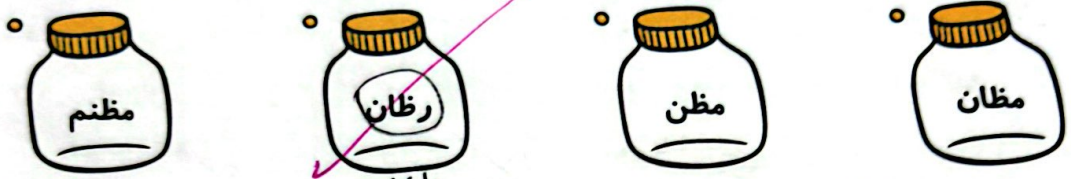
د	ی	م	ل	ع		
ل	ت	ع	ی	ب	ط	ز
پ	ص	ز	گ	ع	ک	ب
ذ	د	ی	و	ض	و	ا
ی	ا	ز	ی	ی	ه	ل
ر	ت	د	ا	ع		ه

دلپذیر — رایانه

علمی — عادت

طبیعت — کوه

۴ حرف‌های کدام کلمه را اگر از آخر به اوّل بنویسی، با «نظر» هم‌خانواده می‌شود؟ آن را رنگ کن.

ناظر

۵ دو کلمه‌ی هم‌معنی از درس پیدا کن و آن‌ها را در یک جمله به‌کار ببر.

آشغال — زباله

آشغال و زباله را نباید در طبیعت رها کنیم.

۶ جملات زیر را به زبان نوشتاری بنویس.

الف: بهتره هر شب قبل از خواب دندونامونو مسواک بزنیم.

بهتر است هر شب قبل از خواب دندان‌هایمان را مسواک بزنیم.

ب: اگر درس بخوانی سوادت بیشتر می‌شه و در آینده موفق‌تری.

اگر درس بخوانی سوادت بیشتر می‌شود و در آینده موفق‌تری می‌شوی.

پ: بچّه‌های شیطون باید موقع بازی توی خونه مواظب باشن.

بچّه‌های شیطان هنگام بازی در خانه مواظب باشند.

۷ از بند اوّل درس، کلماتی را که مثل کلمه‌ی «هفته‌ی گذشته»، نشانه‌ی «ی» دارند، پیدا کن و با آن‌ها یک متن خنده‌دار بساز و در یک بند بنویس.

دامنه‌ی کوه — خانه‌ی گذشته — هم‌فکری یک دیگر — X

Scanned with CamScanner

۸ با توجه به سؤالات داده شده، پاسخ مناسب را انتخاب کن.

الف: کدام‌یک به موضوع مربوط نیست؟ (علامت بزن)

۱) بهار ← گل- نوروز- باران

۲) لوازم‌التحریر ← پاک‌کن- تراش- قابلمه

۳) مدرسه ← درس- معلّم- نیمکت

۴) باشگاه ← لباس ورزشی- ورزشکار- مربّی

ب: کدام جمله با بقیّه فرق دارد؟

۱) در یک صبح دلپذیر بهار، به راه افتادیم.

۲) نوشته‌ی شما کوتاه، گویا و خوب بود.

۳) بعضی از مردم فقط خونه‌ی خودشونو تمیز می‌کنن.

۴) انسان عادت دارد محیط زندگی خود را پاکیزه نگه دارد.

پ: متن زیرچند غلط املایی دارد؟

«بوی پونه‌های وحشی و صدای دل‌نشین چشمه‌ای که در دامنه‌ی کوه روان بود، ما را قرغ شادی و نشاط کرد.»

۱) چهارتا ۲) سه تا ۳) دو تا ۴) یکی

ت: بیت زیر با کدام گزینه کامل می‌شود؟

لحظه‌ای قایق را / ..... / گفت: پس با من هم / یک نفر هم‌بازی‌ست.

۱) برد تا جایی دور

۲) برد و در آب انداخت

۳) با تعجّب نگریست

۴) بر لب ساحل دید

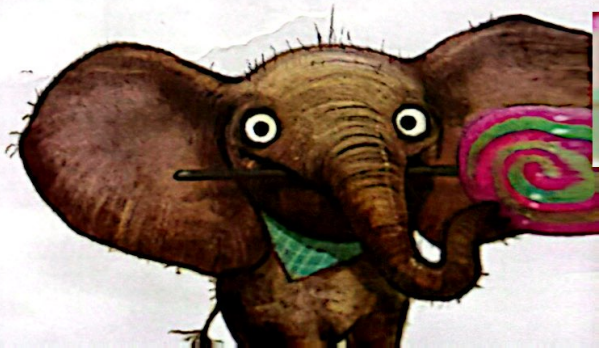

ث: به جمله‌های کوتاهی که به یکدیگر مرتبط هستند و درباره‌ی یک موضوع می‌باشند، چه می‌گویند؟

۱) جمله ۲) بند ۳) داستان ۴) حکایت

ج: شعر «هم‌بازی» از کیست؟

۱) ناصر کشاورز ۲) اسدالله شعبانی ۳) ملک‌الشّعرای بهار ۴) مصطفی رحمان‌دوست

Scanned with CamScanner

وقتی معلّم سوت زد، همه‌ی بچّه‌ها در گروه‌های منظّم در حیاط مدرسه پراکنده شدند. آن‌ها به سرعت آشغال‌ها را از روی زمین برمی‌داشتند و در کیسه‌هایی که داشتند می‌انداختند. رضا هم مثل دیگران با خوشحالی گوشه‌ای از حیاط را تمیز کرد و به سرعت، پیش معلّمش برگشت.

الف: حرکت دسته‌جمعی بچّه‌ها برای چه بود؟

برای جمع آوری زباله های حیاط مدرسه

ب: دلیل خوشحالی رضا را بنویس.

چون رضا هم گوشه ای از حیاط را تمیز کرد

پ: اگر تو به جای رضا بودی چه می‌کردی؟

من هم حیاط را تمیز می کردم

Scanned with CamScanner